

СЎЗ САНЪАТИ ХАЛҚАРО ЖУРНАЛИ

7 ЖИЛД, 3 СОН

МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЖУРНАЛ ИСКУССТВО СЛОВА

ТОМ 7, НОМЕР 3

INTERNATIONAL JOURNAL OF WORD ART

VOLUME 7, ISSUE 3

СЎЗ САНЪАТИ ХАЛҚАРО ЖУРНАЛИ

МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЖУРНАЛ ИСКУССТВО СЛОВА | INTERNATIONAL JOURNAL OF WORD ART

№3 (2024) DOI <http://dx.doi.org/10.26739/2181-9297-2024-3>

Бош муҳаррир:
Тўхтасинов Илҳом
п.ф.д., профессор (Ўзбекистон)

Бош муҳаррир ўринбосари:

Главный редактор:
Тухтасинов Илхом
д.п.н., профессор (Узбекистан)

Заместитель главного редактора:

Editor in Chief:
Tuhtasinov Ilhom
DSc. Professor (Uzbekistan)

Deputy Chief Editor

ТАҲРИРИЙ МАСЛАҲАТ КЕНГАШИ

Назаров Бахтиёр
академик. (Ўзбекистон)

Якуб Умарўғли
ф.ф.д., профессор (Туркия)

Алмаз Улви Биннатова
ф.ф.д., профессор (Озарбайжон)

Бокиева Гуландом
ф.ф.д., профессор (Ўзбекистон)

Миннуллин Ким
ф.ф.д., профессор (Татаристон)

Махмудов Низомиддин
ф.ф.д., профессор (Ўзбекистон)

Керимов Исмаил
ф.ф.д., профессор (Россия)

Жўраев Маматкул
ф.ф.д., профессор (Ўзбекистон)

Куренов Рахиммаед
к.ф.н. (Туркменистон)

Кристофер Жеймс Форт
Мичиган университети (АҚШ)

Умархўжаев Мухтор
ф.ф.д., профессор (Ўзбекистон)

Мирзаев Ибодулло
ф.ф.д., профессор (Ўзбекистон)

Болтабоев Ҳамидулла
ф.ф.д., профессор (Ўзбекистон)

Дўстмухаммедов Хуршид
ф.ф.д., профессор (Ўзбекистон)

Лиходзиевский А.С.
ф.ф.д., профессор (Ўзбекистон)

Сиддиқова Ирода
ф.ф.д., профессор (Ўзбекистон)

Шиукашвили Тамар
ф.ф.д. (Грузия)

Туробов Бекпулат
масбул котиб, PhD, доцент
(Ўзбекистон)

РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ

Назаров Бахтиёр
академик. (Узбекистан)

Якуб Умар оғли
д.ф.н., профессор (Туркия)

Алмаз Улви Биннатова
д.ф.н., профессор (Азербайджан)

Бакиева Гуландом
д.ф.н., профессор (Узбекистан)

Миннуллин Ким
д.ф.н., профессор (Татарстан)

Махмудов Низомиддин
д.ф.н., профессор (Узбекистан)

Керимов Исмаил
д.ф.н., профессор (Россия)

Джураев Маматкул
д.ф.н., профессор (Узбекистан)

Куренов Рахыммаед
к.ф.н. (Туркменистан)

Кристофер Джеймс Форт
Университет Мичигана (США)

Умархаджаев Мухтар
д.ф.н., профессор (Узбекистан)

Мирзаев Ибодулло
д.ф.н., профессор (Узбекистан)

Балтабаев Ҳамидулла
д.ф.н., профессор (Узбекистан)

Дустмухаммедов Хуршид
д.ф.н., профессор (Узбекистан)

Лиходзиевский А.С.
д.ф.н., профессор (Узбекистан)

Сиддикова Ирода
д.ф.н., профессор (Узбекистан)

Шиукашвили Тамар
д.ф.н. (Грузия)

Туробов Бекпулат
отв. секретарь, PhD, доцент
(Узбекистан)

EDITORIAL BOARD

Bakhtiyor Nazarov
academician. (Uzbekistan)

Yakub Umarogli
Doc. of philol. scien., prof. (Turkey)

Almaz Ulvi Binnatova
Doc. of philol. scien., prof. (Azerbaijan)

Bakieva Gulandom
Doc. of philol. scien., prof. (Uzbekistan)

Minnulin Kim
Doc. of philol. scien., prof. (Tatarstan)

Mahmudov Nizomiddin
Doc. of philol. scien., prof. (Uzbekistan)

Kerimov Ismail
Doc. of philol. scien., prof. (Russia)

Juraev Mamatkul
Doc. of philol. scien., prof. (Uzbekistan)

Kurenov Rakhimmamed
Ph.D. Ass. Prof. (Turkmenistan)

Christopher James Fort
University of Michigan (USA)

Umarkhodjaev Mukhtar
Doc. of philol. scien., prof. (Uzbekistan)

Mirzaev Ibodulla
Doc. of philol. scien., prof. (Uzbekistan)

Boltaboev Hamidulla
Doc. of philol. scien., prof. (Uzbekistan)

Dustmuhammedov Khurshid
Doc. of philol. scien., prof. (Uzbekistan)

Lixodzievsky A.S.
Doc. of philol. scien., prof. (Uzbekistan)

Siddiqova Iroda
Doc. of philol. scien., prof. (Uzbekistan)

Shiukashvili Tamar
Doc. of philol. scien. (Georgia)

Turobov Bekpulat
PhD Ass. prof. Senior Secretary
(Uzbekistan)

PageMaker | Верстка | Саҳифаловчи: Хуршид Мирзахмедов

Контакт редакций журналов. www.tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; E-mail: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of www.tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; E-mail: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000

1. Yulbarsov Ochilbek Obidjon o'g'li KORPUS TAHLILI ASOSIDA KORONAVIRUS (COVID-19) SO‘ZINING LEKSIK-SEMANTIK TADQIQI.....	5
2. Jabborov Erkin Xolliyeovich TASVIRIY SAN‘AT TA‘LIMIGA OID KOMPETENSIYAVIY YONDASHUVNING PEDAGOGIK VA PSIXOLOGIK MAZMUNI.....	10
3. Шукурова Азиза Хайруллоевна САРИОСИЁ ТОЖИК ЛАҲЖАЛАРИДА ТУРКИЙ СЎЗЛАРНИНГ ҚЎЛЛАНИЛИШИ ВА УЛАРНИНГ ЛЕКSIK-SEMANTIK ХУСУСИЯТЛАРИ.....	15
4. Ювашева Шоира Махамадовна ПЕРЕВОДЧЕСКИЙ АСПЕКТ КУЛЬТУРНО-МАРКИРОВАННОЙ ЛЕКСИКИ.....	21
5. Tagaeva Sayyora Ulashevna, Urazqulova Aziza HOZIRGI ZAMON NEMIS TILI LINGVO DIDAKTIK SISTEMASIDA INGLIZ TILIDAN O‘ZLASHTIRILGAN ATAMALAR VA ULARNING STRUKTUR SEMANTIK ХУСУСИЯТЛАРИ.....	26
6. Лизахан Уразмбетова АКТЁРЛЫҚ ШЕБЕРЛИГИН ӨЗЛЕСТИРИЎДЕ ГҮЗЕТИЎ ШЫНЫҒЫЎЛАРЫ.....	31
7. Yuldasheva Dilshoda Musayevna FRANZ BOAS, EDWARD SAPIR AND LEONARD BLOOMFIELD AS FOUNDERS OF AMERICAN STRUCTURALISM.....	35
8. Nuritdinova Shahnoz Sadridinovna BOLALAR SHE‘RIYATIDA BADI‘Y IFODA AN‘ANASI VA TAKOMILL.....	40
9. Комила Мамадиёрова ПОЭТОНИМЛАРНИНГ ФУНКЦИОНАЛ ВАЗИФАЛАРИ.....	47
10. Минхожиддин Ҳожиматов МИЛЛИЙ ХАРАКТЕР ШАКЛЛАНИШИДА ҚАДРИЯТ, АНЪАНАЛАР ВА ФОЛЬКЛОР АСАРЛАРИНИНГ АҲАМИЯТИ.....	53
11. Shukurov Uktam Baxodirovich EXPLORING THE IMPACT OF MOTIVATION AND PROFICIENCY ON PRAGMALINGUISTIC AWARENESS IN SECOND LANGUAGE LEARNING.....	63
12. Лазиза Джиянбаева РАНГЛАР БИЛАН БОҒЛИҚ СТЕРЕОТИПЛАРНИНГ ТИЛ БИРЛИКЛАРИГА ТАЪСИРИ.....	67
13. Khalova Maftuna Abdusalomovna, Kayumova Gulsanam Sadridin qizi IN THE STORY "HELP TELEPHONE" BY KHAYRIDDIN SULTONOV. REFLECTION OF LIFE EVENTS.....	75
14. Shamsiyeva Gulshoda Asliddin qizi LINGUISTIC BASIS OF PARALLEL CORPUS IN THE CREATION OF MT MODELS FOR UZBEK-ENGLISH LANGUAGES.....	81
15. Nazokat Kuvondiq qizi Sadullayeva, Barnoxon Abdulazizovna Pulatova ABDULRAZZOQ GURNAHNING “PARADISE” (“JANNAT”) ROMANIDA DINIY VA DUNYOVIY MUSHTARAKLIK.....	87
16. Ziyadullayev Abubakir Ibodulla o'g'li ALFRED DE MYUSSENING “ASR FARZANDINING DIL IZHORI” ASARINING POETIK TAHLILI.....	92
17. Абулкасимова Нодира Мирзакаримовна ОСОБЕННОСТИ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ ЭВФЕМИЗМОВ В ХУДОЖЕСТВЕННЫХ ТЕКСТАХ.....	96
18. Gulchehrahon Rahmanova OILADA BOLALAR MULOQOT MADANIYATINI TARBİYALASHNING MAVJUD HOLATI.....	102

19. Bumatova Aidaxon Merganovna HOFIZ: PIRI MUG‘ON BANDASI.....	108
20. Фозилжон Шукуров ТЕМУРИЙ ҲУКМДОРЛАР ДАВРИДА МОВАРОУННАҲР АДАБИЙ МУҲИТИНИНГ РИВОЖИ.....	113
21. Mirzoyeva Yulduz Yusup qizi BADIY JANRLAR TAHLILI (“MING BIR KECHA” ASARI SHE’RIY MATNLARI ASOSIDA).....	120
22. Xasanova Gulrux Xayrullayevna NOVERBAL VOSITALARNING KELIB CHIQISHI VA RIVOJLANISHI.....	125
23. Озодаҳон Мусаева ЭРКИНОЙ СУЛТОНОВА ШЕЪРЛАРИНИНГ ЛИНГВОСТИЛИСТИК ТАДҚИҚИ.....	129
24. Умитой Хушвактова ЁЗУВЧИ ЗУЛФИЯ ҚУРОЛБОЙ ҚИЗИ АСАРЛАРИДА ПАРАЛИНГВИСТИК ВОСИТАЛАР.....	139
25. Минхожиддин Хожиматов ҲАЛИМА ХУДОЙБЕРДИЕВА ШЕЪРИЯТИДА МИЛЛИЙ ЎЗЛИК ТУЙҒУСИНИНГ ФАЛСАФИЙ – ТАРИХИЙ ТАЛҚИНИ.....	146
26. Исмоил Хусаинов САМАРҚАНД БОЛАЛАР ФОЛЬКЛОР РАҚСЛАРИНИНГ МУСИҚА САНЪАТИ БИЛАН УЙҒУНЛИГИ.....	154
27. Abdullayeva Shahnoza Rahimjon qizi FUNCTIONAL ANALYSIS OF REPRESENTATION AND DISTRIBUTION OF THE MEANING IN CONTEXT.....	161
28. Saidova Rayhon Bekmurodovna QADIMGI SHARQ VA G‘ARB ADABIYOTIDA SHE'RSHUNOSLIK HAQIDAGI QARASHLARNING O‘ZIGA XOSLIKLARI.....	166
29. Ачилова Озода Фарходовна БУЙРУҚ МАЗМУНИДАГИ МАҚОЛЛАРИНИНГ МАЗМУН КЎЛАМИ ВА ИФОДА УСУЛЛАРИ (япон ва ўзбек тиллари мисолида).....	171
30. Sajid Valiya Valappil O‘ZBEKISTONDAGI Z AVLODINING KUNDALIK HAYOTIDA TIL DINAMIKASI TAHLILI: KOD ALMASHTIRISH VA JARGON (SLENG).....	176
31. Soatova Yulduz BOBUR SHE’RIYATIDA “GO‘ZALLIK” TUSHUNCHASINING YUZ TASVIRI ORQALI IFODA ETUVCHI VOSITALARNING LEKSIK-SEMANTIK TAHLILI.....	183
32. Malika Islamova TELEVIDENIYEDA TELEPRODYUSERNING FUNKSIYASI: ASOSIY YO‘NALISHLARI, IJODIY HAMDA MOLIYAVIY BOSHQARUVI.....	189
33. Nurmuxammedov Yusuf Shakarboyevich TURLI TIZIMLI TILLAR FRAZEOLGIK BIRLIKLARIDA GAVDALANGAN “TAQDIR” KONSEPTINING KONSEPTUAL TAHLILI.....	194

ISSN: 2181-9297

www.tadqiqot.uz

Ziyadullayev Abubakir Ibodulla o'g'li
Samarqand davlat chet tillar instituti doktoranti

ALFRED DE MYUSSENING “ASR FARZANDINING DIL IZHORI” ASARINING POETIK TAHLILI

 <https://doi.org/10.5281/zenodo.13235259>

ANOTATSIYA

Ushbu maqolada Alfred de Myussening avtobiografik asari hisoblangan “Asr farzandining dil izhori” asarining badiiy obraz hamda badiiy syujet holatlarini namoyon qiluvchi poetik holatlarni germenivtik jihatdan tahlil qilgan holda, asarning o'ziga xos jihatlarini yoritishga urg'u berilgan. Bunda asosan qahramonlarning badiiy intim tuyg'ulari tilga olingan syujetlar hamda bir-biriga qarama-qarshi qo'yilgan personajlarning nutqiy holatlari kuzatilgan holda tahlilga erishilgan.

Kalit so'zlar. botiniy makon, botiniy zamon, poetik xususiyat, romantizm, realism, abstrakt tushuncha, komillik, katalizm, illyuziya, asr vabosi(mal du siecle)

Зиядуллаев Абубакир.

докторант Самаркандского государственного института иностранных языков

ПОЭТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ «ИСПОВЕДЬ СЫНА ВЕКА» АЛЬФРЕДА ДЕ МЮССЕ

АННОТАЦИЯ

В данной статье автобиографическое произведение Альфреда де Мюсса «Исповедь сына века» герменевтически анализирует поэтические ситуации, раскрывающие художественный образ, и художественные сюжетные ситуации, подчеркивая уникальные стороны произведения. При этом анализ осуществлялся путем наблюдения за сюжетами, в которых затрагиваются художественно-задушевные переживания героев, и речевыми ситуациями противостоящих друг другу героев.

Ключевые слова. внутреннее пространство, внутреннее время, поэтичность, романтизм, реализм, абстрактное понятие, совершенство, катализ, иллюзия, болезнь века (mal du siecle)

Ziyadullaev Abubakir

dotorant of Samarkand State Institute of Foreign Languages

POETIC ANALYSIS OF THE "THE CONFESSION OF A CHILD OF THE CENTURY" BY ALFRED DE MUSSET

ANNOTATION

In this article, Alfred de Musse's autobiographical work “The Confession of a Child of the Century” hermeneutically analyzes poetic situations that reveal the artistic image and artistic plot situations, emphasizing the unique aspects of the work. In this case, the analysis was carried out by

observing plots that touch upon the artistic and intimate experiences of the characters, and the speech situations of the characters opposing each other.

Keywords. internal space, internal time, poetry, romanticism, realism, abstract concept, perfection, catalysis, illusion, plague of the century (mal du siecle)

Badiiy adabiyot inson tassavvurlarining lisoniy ko‘rinishi sifatida tilshunoslikning ma’lum bir bo‘limi o‘laroq jamiyat ongida shakllandi. Uning mazmunini ochib berish uchun turli metodologik uslublar yaratildi. Bu uslublarning eng samarali turlaridan biri sifatida poetika, asarning badiiy jilosini ko‘rsatuvchi unsur bo‘lib xizmat qilmoqda. Gegel o‘zining “Estetika” asarida poetikaga quyidagicha ta’rif bergan: “Poetik tasavvur va ruhda yuzaga keluvchi yaqqollikning o‘zi poetik tasvirning haqiqiy elementini tashkil etadi, bu element san’atning barcha shakllari uchun umumiy sanaladi, shunday ekan, poeziya ham barcha bu shakllar orqali o‘zini ifodalaydi va shu asosda erkin rivojlanadi. Poeziya o‘z-o‘zini ro‘yobga chiqarishda botinan erkin va hissiy matereal bilan aloqador bo‘lmagan ruhning, tasavvur va hissiyotlarning faqat botiniy makoni va botiniy zamonida mavjud bo‘lgan ruhning eng umumiy san’atidir”

Mirekourtning fikricha, “Myusse boshqa shoirning aksi emas, balki bir asrning aksidir”. Myusse o‘z she’rini o‘z so‘zlari bilan quyidagicha umumlashtiradi: “Mening qadahim (mening she’rim) katta emas, lekin o‘z qadahimdan ichaman”. A. Myusse shariat haqidagi fikrlari poetik xususiyatga ega. Asarning ichida yashiringan mazmun mohiyatni anglash nafaqat o‘quvchining oldidagi ulkan muammo balki, ayrim hollarda bu mazmunni anglashda yozuvchining o‘zi ham ma’lum to‘siqlarga duch keladi. “Agar yozish uchun faqat to‘rtta qator bo‘lsa, qolganlari uning ichida bo‘lishi kerak; Shunga asoslanib, she’riyat deganimiz bizni o‘ylantiradigan narsadir. Haqiqiy shoirning barcha betakror she’rlarida uning aytganidan ikki-uch barobar ko‘p narsa bor. Qolganlarini yakunlash o‘quvchining fikri, didi va kuchiga bog‘liq.”

Alfred de Myussening “Asr frazandining dil izhori” romani romantizm realizmga qarshi qonli yo‘qotishlar muhitida yozilgan. Tabiiyki, bu ikki harakat o‘rtasidagi kurash hayotda qanday bo‘lsa, asarda ham shunday aks ettirilgan. Bu kurash romanning bosh qahramonlari Desjene va Oktav orqali amalga oshiriladi. Desjene - mukammal realist, Oktav - tuzatib bo‘lmaydigan romantik obraz sifatida gavalantirilgan. Bu asar avtobiografik asar sifatida qaraladigan bo‘lsa, Myusse qaysi tomonda ekanligi aniq emas. Uning ruhi to‘liq Oktav, lekin u butun borlig‘i bilan Desjene bo‘lishni xohlaydi. Qaysidir ma’noda, Desjene – yozuvchi o‘zining hayotida shunday shaxs bo‘la olmagan ammo unga o‘xshashni xohlaydigan personaj; lekin u buni hech qachon amalga oshira olmaydi, butun umrini Oktav bo‘lib o‘tkazadi, har doim chin yurakdan sevadi, ba’zan xursand bo‘lsa-da, odatda iztirob chekadi. Desjene – Oktavning aldanganligi bilan ma’no kasb etadigan personaj. Yozuvchi bu qahramon orqali hayotning abstrakt tushunchalariga o‘zining shaxsiy fikrlarini beradi: mukammallik (komillik) haqida quyidagicha ta’rif bergan “*La perfection, ami, n’est pas plus faite pour nous que l’immensité. Il faut ne la chercher en rien, ne la demander à rien, ni à l’amour, ni à la beauté, ni au bonheur, ni à la vertu ; mais il faut l’aimer, pour être vertueux, beau et heureux, autant que l’homme peut l’être*”. Ma’nosi : “Mukammallik, do‘stim, biz uchun cheksizlikdan boshqa narsa emas. Biz uni hech narsada izlamasligimiz, hech narsada so‘ramasligimiz kerak, na sevgida, na go‘zallikda, na baxtda, na ezgulikda; lekin inson uni sevishi, qo‘lidan kelganicha go‘zal va baxtli bo‘lishi kerak”. Komillik haqidagi g‘oyalar XIX asrda mavjud edi va uning bu dunyoda mukammal namunasi mavjud emasligi ayon bo‘lgan holda unga qarab intilib yashash har br ziyoli insonning azaliy maqsadi bo‘lgan. Bundan tashqari Oktavning do‘sti unga qarata sevish haqidagi o‘zining realistik quyidagi fikrlarini aytadi. “*Prenez de l’amour ce qu’un homme sobre prend de vin ; ne devenez pas un ivrogne. Si votre maîtresse est sincère et fidèle, aimez-la pour cela ; mais si elle ne l’est pas, et qu’elle soit jeune et belle, aimez-la parce qu’elle est jeune et belle; et si elle est agréable et spirituelle, aimez-la encore ; et si elle n’est rien de tout cela, mais qu’elle vous aime seulement, aimez-la encore. On n’est pas aimé tous les soirs*”. Ma’nosi: Hushyor odam sharobdan olgan sarhushlikni sevgidan oladi; sevgiga mast bo‘lmang. Agar sizning yoringiz samimiy va sodiq bo‘lsa, uni shuning uchun seving; lekin agar u vafodor bo‘lmasa-da ammo, yosh va chiroyli bo‘lsa, uni yosh va go‘zalligi uchun seving; va agar u yoqimli va hissiyotlarga boy bo‘lsa, uni yana seving; va agar u bularning hech

biriga ega bo'lmadan, faqat sizni sevsa, uni yana seving. Shuni bilinki, bizni har doim ham sevimaydi.

Do'stining unga bergan hayotiy mushohadalari uning qalbini yaralagan inson ustidan hukm qilishga yordam berdi. U hayotga real ko'z bilan boqishni o'rgana boshladi. Oktavning ko'ngli do'stiga ergashar edi. Qaysidir ma'noda bu Myussening baxtsizlik davrida boshidan kechirgan va taslim bo'lmaganidan pushaymonlik ko'rinishidir. Desjene obrazi ilk bor romanda Oktav aldanganidan keyin namoyon bo'ladi. Yosh huquqshunos Desjene Oktav bilan uning dushmani(sevgilisining jazmani)ga qarshi duelning guvohi bo'ladi. Duel bo'lib o'tdi va Oktav jarohat olib, uyiga qaytdi. Desjene Oktavning yaralarini davolaydi va uning qalbiga taskin beradi. Oktav yosh va tajribasiz. Tabiatan romantik inson. U hamma narsa kerak bo'lganidek bo'lishiga ishonadi. Uning uchun sevgi hamma narsadir. Oktav va Desjene qahramonlarida romantizm va realizm ziddiyatlidir.

Oktavning xarakteri romantik xususiyatga ega. O'z davrining romantik asarlari ta'sirida bo'lgan va "asr vabosi (mal du siècle)"ga chalingan Oktav mehr va muhabbat bilan sevadi va sevgisiga to'lib-toshgan yuragi butun tabiatni, borliqni katta ishtiyoq bilan qarshilaydi. *j'étais d'un caractère à la fois hautain et ouvert, avec toutes les espérances et un cœur débordant.* Bunday romantik tabiatga ega bo'lgan va sevgini hayoti bilan sinonimga aylantirgan Oktav uchun aldanish katta halokat bo'ldi. Deyarli barcha romantiklarda bo'lgani kabi, bu obrazda ham o'z his-tuyg'ularida soxta xatti-harakatlar umuman sezilmaydi, u butun qalbini sevgilisiga taqdim etadi. Oktav yozuvchilar va shoirlar tasvirlagan sevgiga ishonadi va u buni hayotida amalda aks ettira olmasa-da, befoyda yo'qotishlar va osmonga qilgan faryodlarining alamli azoblariga chiday olmasligidan afsuslanadi.

Agar Myusse asarining ikkinchi bobi romantik nuqta'iy nazarda "asr vabosi"ning eng mashhur tasvirlaridan biri deb hisoblanilsa, tasvirlangan tarixiy katalizm, illyuziyalarga ega bo'lmagan jamiyatdagi barcha qadriyatlarni yo'qotish va Oktavning qalb og'riqlari orasidagi munosabatlar o'quvchini hayratda qoldiradi.

Napoleonning surgunga ketayotganini ko'rgan barcha yoshlar singari, Oktav ham o'zini yolg'iz va g'amgin his qiladi, bir kechada o'zini ishongan insonlari tomonidan tashlab ketiladi ya'ni yolg'izlikni butunlay his etadi va uni beadablik bilan aldagan ayol nafaqat barcha qadriyatlarni, balki muhabbatga bo'lgan ishonchini ham yo'qotganini, uning holati abadiy ajralishga mahkum erkaklar va ayollarning o'zlarining mavjud bo'shliqlarini yashirish uchun buzuqlikka botingan hayot qiyofasida ekanligini va ularning muhabbati "athéisme" (xudosizlik)ga xoslanganligini anglash mumkin. Ammo Pol Benichou ta'kidlaganidek, yozuvchining yoshligi 1830-yillar atrofida kechganini va asar boshida tilga olingan yo'qotilgan avlod bu Alfred de Myusse tengdoshlari emasligini takidlash lozim. Vaholanki Imperator taxtdan qulaganda u atigi besh yoshda edi. Napoleonning afsonaviy siymosining yo'qolishi Myussega uning tengqurlari yashayotgan hayotda bo'shliqning hosil bo'lishiga asosiy sabablaridan biri sifatida ko'rinadi. II bobdan so'ng, umidsiz, katta ishonchsizlikka uchragan, qahramon sahnada paydo bo'ladi. Nafaqat, Myusse bu tushkunlik holatidan nafratlanadi va romantik melanxoliyani idealizatsiya qilishni rad etadi balki u yaratgan qahramon Oktav Gyote, Bayron, Shatobriand yoki Vigni tomonidan yaratilgan mashhur qahramonlarning epigone (taqlidchisi) emasligini ham takidlaydi. Asar boshidan so'ngiga qadar bir shaxs tarixi berilgan bu asarda ko'tarilgan muammo juda muhim, ya'ni unda asosiy obraz sifatida ko'tarilgan « mal du siècle » va uning yozuvchi hayotiga aloqadorligining ahamiyatligidir.

Yozuvchi avvalo qahramonning iztiroblari butun jamiyatni qamrab olgan axloqiy illatlardan kelib chiqqanligini takidlaydi. Roman davomida kuzatilganidek, ilgari surilgan g'oya butun asar davomida o'zgarmasdan qolgan. Birinchi sahifadan boshlab negativ ohang ko'tarilgan: *Ainsi, ayant été atteint, dès la première fleur de la jeunesse, d'une maladie morale abominable, je raconte ce qui m'est arrivé pendant trois ans. , je n'en dirais rien ; mais comme il y en a beaucoup d'autres que moi qui souffrent du même mal, j'écris pour ceux-là, sans trop savoir s'ils y feront attention.* Ma'nosi: *Shunday qilib, yoshlikning birinchi gulidanoq jirkanch axloqiy kasallikka chalinganman, men uch yil davomida sodir bo'lgan voqeani aytib beraman. Agar men yolg'iz bemor bo'lganimda, bu haqda hech narsa demasdim; lekin shunga o'xshash kasallikdan azob chekayotganlar ko'p bo'lganidek, men ularga bu kasallikka ko'proq e'tibor berishlarini bilishlari uchun yozaman.*

Bu dahshatli kasallik alohida bir shaxsga emas balki bir butun ommaga qaratilgan edi. Ushbu qisqacha muqaddimadan so'ng asar syujeti darhol tarixiy yovuzlikning tasviri va uning makoniy va zamoniyl xususiyatlariga ta'rif berish orqali davom etadi. Bunda yozuvchi o'z tilidan jamiyatning turli tabaqa a'zolarini tilga kirgizgan holda ularning hayot haqidagi fikrlarini bayon etadi : *En sorte que les riches se disaient : Il n'y a de vrai que la richesse ; tout le reste est un rêve ; jouissons et mourons. Ceux d'une fortune médiocre se disaient : Il n'y a de vrai que l'oubli ; tout le reste est un rêve ; oublions et mourons. Et les pauvres disaient : Il n'y a de vrai que le malheur ; tout le reste est un rêve ; blasphémons et mourons.* Ma'nosi : *Boylar bunday fikrlaydi : Boylikdan boshqa haqiqat yo'q ; qolganlari orzudir ; rohatda yashaymiz va o'lamiz. O'rtahol aholi esa bunday fikrlaydi : unutilshdan boshqa haqiqat yo'q ; qolgan barchasi orzu ; unutilsh va o'lamiz. Va kambag'allar bunday fikrlashadi : baxtsizlikdan boshqa haqiqat yo'q ; qolgan barchasi orzu ; noliyveramiz va o'lib ketamiz.* Davr sharoitlaridan kelib chiqilganda yuqoridagi fikrlarni naqadar to'g'ri ekanligini isbotlash mumkin. Imperatorlik davri va uning qulagandan keyingi davr bu o'tish davri hisoblanadi. Porloq kelajak uchun qaysidir bir avlod badal to'lashi kerak va « Asr farzandining dil izhori » asari o'sha badal to'lovchi jamiyat hayotini yoritish maqsad qilingan edi. Bunda boylar o'ta boy, kambag'allar o'ta kambag'al va bu kambag'allikdan chiqish uchun deyarli hech qanday yo'l yo'q. Mana shunday sharoit : qonunlarning ishlamasligi, yuqori tabaqa vakillarining xohish-istaklarining amalda qo'llanilaverishi, jamiyatning aniq boshqaruv tizimining yo'qligi va adolatsizlik yozuvchining yuqoridagi fikrlarni ifodalashiga majbur qilgan.

Asar o'tmishdagi madaniy to'ntarishlar va turli harakatlarga qaratilgan o'sha davr farzandining tanqididir. Myusse bu romani bilan ham o'zining shaxsiy hikoyasini aytib berdi, ham bir avlodning e'tiqodi va madaniy inqirozini ochib berdi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Гегель. Эстетика. – Т.: Файласуфлар жамияти, 2012.
2. Mirecourt d'Eugène. Les Contemporains: Alfred de Musset. – Paris: Roret et Campagnie, 1854.
3. Alfred de Musset. Le Poète et Le Prosateur, Oeuvre Posthumes. – Paris: Charpentier, 2003.
4. Alfred de Musset. La Confession d'un enfant du siècle. – Paris : F. Bonnaire, 2004.
5. George Sand. Correspondance. – Paris : Garnier, 1966.
6. Paul Bénichou. Romantismes français II. Les Mages romantiques. L'École du désenchantement. – Paris : Gallimard (« Quarto »), 2004.

СЎЗ САНЪАТИ ХАЛҚАРО ЖУРНАЛИ

7 ЖИЛД, 3 СОН

МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЖУРНАЛ ИСКУССТВО СЛОВА

ТОМ 7, НОМЕР 3

INTERNATIONAL JOURNAL OF WORD ART

VOLUME 7, ISSUE 3

Контакт редакций журналов. www.tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; E-mail: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of www.tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; E-mail: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000